

Lastelavastus lauludega

ARVUSTUS

ALVAR
LOOG
muusikakriitik

Muusikal

«Arabella»

Muusika: Olav Ehala

Libreto: Leelo Tungal (põhineb Aino Perviku samanimelisel teosel)

Lavastaja: Margus Kasterpalu

Osades: Maria Soomets, Tanja Mihhailova, Hannes Kaljujärvi jt

Esmalavastus 13. augustil

Birgitta festivalil Piritas kloostris

Tänavuse Birgitta festivali programm on vähem eklektiline kui varasematel aastatel – publikule pakutakse peamiselt klassikalist ooperit ja balletti. Ainsa suure erandina oli kavas Olav Ehala ja Leelo Tungla koguperemuusikal «Arabella», mis valmis Birgitta festivali ja Viljandi Ugala teatri koostöös.

Muusikalile aluseks olev Aino Perviku jutustus (1982), kus kiiresti vahelduvad sündmused on kirjutatud terviklikeks ning ladusa rütmiga stseenideks, ei vasta allikmaterjalina ideaalilähedaselt mitte üksnes mängufilmi, vaid ka moodsa muusikateatri vorminõuetele.

Leelo Tungal on käitunud Perviku originaaliga lugupidavalt. Kuid allikteosega võrreldes on vägivalda – ning sellega seoses ka realistlikkust – kõvasti maha keeratud, kurjust kehas-tavaid mereröövleid karikeeritakse kohati groteskini. Laulusõnad näisid lauldavad, kuid esitajate keskpärase diktsiooni, solistide ja orkestri balansi, helivõimenduse ning ruumilise distantsi koosmõjul polnud mul Piritas kloostris müüride vahele ehitatud hiigelsaali tagumises otsas enamasti võimalik neist aru saada.

Margus Kasterpalu lavastus on hoogne, kuid karakteriloome poolest natuke värvivaene ning sisus kogupereproduktile oma-selt teravate nurkadeta, sest kujutamisaad ning kronotoop jäävad realismi ja muinasjutumaa-

Rain Simmul ja Maria Soomets Olav Ehala ja Leelo Tungla lavastuses «Arabella» Birgitta festivalil.

FOTO: KARLI SA...

ilma vahepeale, mõlema väljendusvõimalusi osalt tasalülitades. Võrreldes Andres Puustusmaa hiljutise «Printsi ja kerjuse» lavastusega Estonias on Kasterpalu «Arabella» kõike muud kui verine ja füüsiline – rõhutud on pigem voolavale narratiivile, kergele naljale ning üldhumanistlikke väärtusi edastavale pedagoogilisele sõnumile.

Olav Ehala on kirjutanud lavastuse tarbeks 16 muusikalist numbrit: avamängu ja 15 laulu. Need kõik kannavad talle omase väljapeetud harmoonia ning selge meloodiajoone kõrval nimetatud ja ebaisikulist lüürilist helgust, milles on rohkem nostalgiat kui vahetut emotsiooni. Kuid sellistena pole need enamasti muusikateatri nõudmistele kõrgusel, sest ei suuda (ega pealtnäha ka soovi) edastada dramaturgilisi karaktereid ning situatsioone.

Eranditena jäid meelde Adalberti hiphop-stiilis laul ning Rosita ja Raudpatsi numb-

rid, kuid Arabella, Taanieli, Hasso ja Halleluuja partiid olid helikeelelt, tundetoonilt ning tempolt pea äravahetamiseni ühesugused. Täisväärtuslike duette ja ansambleid peaaegu pole, vähesed kooripartiid jäävad jõuetuks. Peale selle on enamik muusikanumbreid nii rütm- ja koloriidivaesed, et ei võimalda lavalist dünaamikat suurendavat koreograafilist seadet, ilma milleta nüüdisaegset muusikateatrit ideaalis enam ette ei kujuta. Piraadilava elust ning elanikest rääkiva lavateose muusika võinuks olla kasvõi osaliselt kantud mere-mehelaulude esteetikast.

Nimetatud põhjusel ei tahaks ma «Arabellat» üldse muusikaliks klassifitseerida – range määratluse kohaselt on see pigem lauludega lastelavastus, kus muusika pakub eten-duse loomuliku rütmi ja tempo pidurdamise hinnaga lihtsalt draamastseenidele kontrasti. Muusikalina hakkas «Arabella» tööle vaid 2. vaatuse 1. pildi kõrtsistseenis, kus tegevustik oli õnnestunud muusika ning tantsuga lõimitud. Koloriiti pakkus mustlaste etteaste (ansambel Maljarka); liikumis-

juht Oleg Titov oli ühtlasi tu-tööd teinud Rosita (Tanja Mihhailova), Raudpatsi (Priit Veimer) ja Juuda (Maarius Pärkkar) karakteritega, mis ülejäänud ansamblist heas mõttes eraldi seisis.

Kujundus Rosita Raulti mõõdukalt minimalistlik staatiline, ent mõjus; efektsed muutused näiteks kõrtsisaal hõlpsa laevatekiks. Tormistseenidele ja lavastuse finaalele aadis palju juurde visuaalselt vaimas valguskujundus, mida tõi tas mässavat merd kujutava videoprojektsioon.

Näitlejad moodustasid üllase ja heal tasemel ansambli. Muuhulgas ka seeläbi, et kogu-gil oli näitlemise pool selgelt tugevam laulmisest; erandina vaid Rositat kehastanud Tanja Mihhailova, kes võttis mõnust lühikese ajaga maksimumi. Eten-duse vedamine jäi peamiselt Maria Soometsa (Arabella), Hannes Kaljujärve (Taanieli Tina), Rain Simmul (Hasso) ning Andero Ermeli (Halleluuja) kanda, kes sellega suure-raselt hakkama said. Muusikalist saadet pakkus Üle-eestilise Noorte Sümfooniaorkester dirigent Elmo Tiisvaldi juhatus-

Täisväärtuslikke duette ja ansambleid peaaegu pole, vähesed kooripartiid jäävad jõuetuks.